

មិនទុកចោលនរណាម្នាក់៖ ការយល់ដឹងអំពីប្រព័ន្ធកំណត់អត្តសញ្ញាណភាពក្រីក្រជាតិនៅកម្ពុជា ការបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុងឯកសារសមូហកម្មរបស់អាស្ត្រាលី-អាល្លឺម៉ង់ស្តីពីការអនុវត្តផ្នែកសុខភាព

ប្រអប់១៖ មេរៀនសំខាន់ៗ

ប្រព័ន្ធអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ ដែលមានវិសាលភាពក្នុងក្របខណ្ឌទូទាំងប្រទេស មានភាពត្រឹមត្រូវគ្រប់គ្រាន់ សហគមន៍ទទួលបានហើយផ្តល់មូលនិធិទាំងស្រុងដោយរដ្ឋាភិបាល។ ការប្តេជ្ញាចិត្តផ្នែកនយោបាយ និងហិរញ្ញវត្ថុរបស់រដ្ឋាភិបាល ទន្ទឹមនឹងការអនុវត្តមានប្រសិទ្ធភាព ការអនុវត្តដោយសហគមន៍នៅមូលដ្ឋានបានអនុញ្ញាតឱ្យកម្មវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រនៅកម្ពុជា " IDPoor " ពង្រីកសកម្មភាព និងក្លាយទៅជាយន្តការកំណត់គោលដៅផ្លូវការរបស់ប្រទេសកម្ពុជាសម្រាប់កម្មវិធីនានាដែលគាំទ្រជនក្រីក្រ។

ដំណើរការមានតម្លាភាព ដឹកនាំដោយសហគមន៍ ផ្តល់តម្លៃសង្គម និងរក្សាភាពក្រីក្រស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់នយោបាយ។ ដំណើរការបើកចំហ កើតមានជាវិធីសាស្ត្រអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ ជម្រុញសហគមន៍នានាឱ្យនិយាយអំពីភាពក្រីក្រហើយធ្វើឱ្យអ្នករៀបចំគោលនយោបាយទទួលខុសត្រូវក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ថានភាពជីវភាពរស់នៅរបស់ជនក្រីក្រ និងជនងាយរងគ្រោះ។

ដើម្បីកសាងទំនុកចិត្តលើទិន្នន័យដែលបានបង្កើត អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រត្រូវបញ្ចូល និងត្រូវមានតម្លាភាពជាមួយការពិពណ៌នាដែលមានបំណងប្រើប្រាស់ទិន្នន័យនោះ។ យន្តការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃរឹងមាំ និងវិធីផ្សព្វផ្សាយលទ្ធផល ក៏មានសារៈសំខាន់ដូចការប្រមូល និងផ្តល់ទិន្នន័យដែលមានគុណភាពផងដែរ។ អទិភាពផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ ឬក្រុមផ្តល់យោបល់អាចជួយភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងភាគីពាក់ព័ន្ធ និងកសាងទំនុកចិត្តលើទិន្នន័យដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់កំណត់គោលដៅ។

ការពន្លឿននិងបរិយាប័ន្ន មានទំនាក់ទំនងគ្នាស្ថិតមកយន្តការកំណត់មុខសញ្ញា និងតម្រូវការមានគុណភាព។ គុណសម្បត្តិនៃលក្ខខណ្ឌ " ភាពឆាប់រហ័ស និងឌីជីថល " មិនគួរជាតម្រូវការអាទិភាពខ្ពស់ជាងតម្លៃដែលមានលក្ខណៈ " បរិយាប័ន្ន និងការចូលរួម " នោះទេ។ ជាទស្សនៈ គួររួមបញ្ចូលគ្នានៃលក្ខណៈទាំងពីរដើម្បីបង្កើនអត្ថប្រយោជន៍ និងកាត់បន្ថយកំហុស និងការចំណាយដោយអនុលោមតាមបណ្តាអាទិភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍។

ករណីសិក្សានេះ ពិពណ៌នាអំពីការវិវឌ្ឍន៍នៃកម្មវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រនៅកម្ពុជា ដែលរហូតដល់បច្ចុប្បន្ននេះ មានអាយុកាលជាងមួយទសវត្សមកហើយ ភាពចាស់ទុំលើការងារ និងផ្តល់នូវការយល់ដឹងអំពីអត្តសញ្ញាណកម្មភាពក្រីក្រដែលមាននិរន្តរភាពនៅក្នុងប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប។

បញ្ហាប្រឈម

មានប្រជាជនកម្ពុជាប្រមាណជាម្នាក់ក្នុងចំណោមប្រាំនាក់ដែលរស់នៅក្នុងភាពក្រីក្រ។ តាមរយៈការវាស់ស្ទង់មួយចំនួនអំពីភាពក្រីក្រដែលមានលក្ខណៈពហុវិស័យ ប្រជាជនរហូតដល់ 50% នៃប្រជាជនទាំងអស់ជាប្រជាជនក្រីក្រ ឬជាប្រជាជនងាយរងគ្រោះក្នុងការក្លាយជាជនក្រីក្រ ខណៈដែលកម្ពុជាអនុវត្តសេរីភាពសេរីយ័នយុទ្ធសាស្ត្រនៅចុងទសវត្ស ១៩៩០ បាននាំឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាបន្តបន្ទាប់ ប៉ុន្តែមិនបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូបនោះទេ ហើយតម្លៃលើការប្រើប្រាស់សេវាសុខាភិបាល គឺហួសពីលទ្ធភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ តាមរយៈសកម្មភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល និងការគាំទ្រពីប្រទេស កម្មវិធីគាំពារសង្គមជាច្រើនសម្រាប់ជនក្រីក្រត្រូវបានបង្កើតឡើង រួមទាំងការថែទាំសុខភាពឥតគិតថ្លៃ និងការផ្តល់អាហារូបករណ៍នៅតាមសាលារៀនផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ កម្មវិធី និងស្ថាប័នអនុវត្តនីមួយៗមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងដំណើរការរៀងៗខ្លួន ក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណគ្រួសារក្រីក្រ។ ករណីបែបនេះ គឺគ្មានប្រសិទ្ធភាព និងភាពច្បាស់លាស់ ហើយជាវិធីសាស្ត្រអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រមិនបានទៅដល់ជនងាយរងគ្រោះបំផុតឡើយ។

ការឆ្លើយតប

រដ្ឋាភិបាលអាស្ត្រាលី-អាល្លឺម៉ង់តាមរយៈដីអាយប្រូតិច GIZ បានផ្តល់ការគាំទ្រដល់ក្រសួងផែនការ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០៥ មកម្ល៉េះ ដើម្បីបង្កើត និងអនុវត្តយន្តការអត្តសញ្ញាណកម្មភាពក្រីក្រមួយ ដែលជានីតិវិធីតែមួយគត់សម្រាប់កម្មវិធីផ្តោតលើជនក្រីក្រ។ កម្មវិធីដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងហៅថា " អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ " ឬ " IDPoor " ដែលកាលពីដំបូងផ្តោតទៅកាន់តំបន់ជនបទដែលមានប្រជាជនកម្ពុជា៨០%រស់នៅ ហើយប្រើប្រាស់គំរូកូនកាត់មួយដោយច្របាច់បញ្ចូលគ្នានូវទិដ្ឋភាពជាក់ស្តែងនៃឧបករណ៍វាស់វែងពីកម្រិតជីវភាព (proxy means test) ជាមួយនឹងភាពត្រឹមត្រូវ និងលទ្ធភាពនៃដំណើរការជ្រើសរើសនៅតាមសហគមន៍។ ស្ថាប័នរបស់រដ្ឋាភិបាល និងអង្គការជាតិអន្តរជាតិដែលផ្តល់កម្មវិធីផ្តោតលើជនក្រីក្រ បានប្រើប្រាស់ទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ ក្នុងការកំណត់គោលដៅអ្នកទទួលបានផលរបស់ពួកគេ បន្ទាប់ពីការសាកល្បងមួយនៅក្នុងឃុំចំនួនបួនក្នុងឆ្នាំ២០០៧ កម្មវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ បានអនុវត្តអត្តសញ្ញាណគ្រួសារក្រីក្រ នៅខេត្តចំនួន៨ក្នុងមួយឆ្នាំដើម្បីឱ្យខេត្តទាំង២៤នៅប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគ្របដណ្តប់ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំម្តង។ អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ បានជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ព្រមទាំងបានធ្វើការកែសម្រួលជាបន្តបន្ទាប់ដើម្បីកែលម្អការអនុវត្ត។ ក្រសួងផែនការបានកែលម្អការគាំទ្រ និងការតាមដានការអនុវត្តដើម្បីធានាឱ្យដំណើរការការងារតាមបានត្រឹមត្រូវ។ និយមន័យ

ឆ្លេង៖ អ្នកស្រី សម គន្ធា អាយុ៣៨ឆ្នាំ រកចំណូលបានត្រឹមតែជាង 2៩ (អ៊ឺរ) ក្នុងមួយថ្ងៃពីការប្រមូលសម្រាមដែលអចរកឱ្យឡើងវិញនៅរាជធានីភ្នំពេញ។ នាពេលថ្មីៗនេះ គាត់ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណថាជាគ្រួសារក្រីក្រ ដោយកម្មវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្របានពង្រីកទៅ កាន់ទីប្រជុំជន។
ស្តាំ៖ អ្នកស្រី វិប័យ សោភ័ណ និងកូនស្រីរបស់គាត់បានរួបរួមថ្មីមួយសម្រាប់បំណុលសមធម៌ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យពួកគាត់ទទួលបានការថែទាំសុខភាពដោយឥតគិតថ្លៃ ទទួលបានឧបត្ថម្ភធនសម្រាប់ថ្ងៃទឹក និងភ្លើងអគ្គិសនី និងសេវាកម្មផ្សេងៗទៀត។

និងការយល់ឃើញផ្សេងៗគ្នាអំពីភាពក្រីក្រ ដែលបានលើកជាសំណួរអំពីមូលហេតុដែល អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ មិនបានកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មមួយចំនួនដែលទំនងជាមានជីវភាពក្រីក្រ ដូច្នោះ ការ លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនៅមូលដ្ឋាន និងការពិភាក្សាជា មួយអ្នកប្រើប្រាស់ទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ ក៏បានកែលម្អសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង និងផ្សព្វផ្សាយ ទិន្នន័យព័ត៌មានរបស់ខ្លួន តាមរយៈលទ្ធភាពអាចទទួលបានទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រមកប្រើ ប្រាស់ពីតាមអ៊ីនធឺណិត ដោយបន្ថែមលក្ខណៈពិសេសអំពីទំនំផែនទីនិងងាយស្រួលមើល និងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការរាយការណ៍តាមតម្រូវការ។ ការអនុវត្តសកល្យង មួយនៃបច្ចេកវិទ្យាចល័តមួយចំនួន ក៏កំពុងដំណើរការផងដែរ។ ក្រសួងផែនការបានរៀបចំ នីតិវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រនៅទីប្រជុំជន និងបាន ប្រកាសដាក់ឱ្យអនុវត្តជាផ្លូវការ នៅចុងឆ្នាំ២០១៦។

ខណៈវដ្ត នៃការកំណត់និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ រយៈពេលបីឆ្នាំកំពុងជា ទីចាប់អារម្មណ៍ ធៀបនឹងអង្កេតភាពក្រីក្រនានានៅតំបន់ដូចគ្នា គ្រួសារដែលខកខាន មិនបានធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រនៅក្នុងកូមិរបស់ខ្លួន ចាំបាច់ត្រូវដំណើរការដល់ ជំនួយទិន្នន័យបន្ទាប់ ដើម្បីទទួលបានការវាយតម្លៃអំពីលទ្ធភាពទទួលបានប័ណ្ណសមធម៌។ ដោយមានប្រជាជនខ្មែរម្នាក់ក្នុងចំណោមបួននាក់ធ្វើចំណាកស្រុកទៅរកការ ងារធ្វើ ហើយមានគ្រួសារជាច្រើនដែលងាយធ្លាក់ចូលក្នុងភាពក្រីក្រ និងចាកផុតពីភាពក្រីក្រ អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ ត្រូវការវិធីសាស្ត្រទទួលបានមួយ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យគ្រួសារ ដាក់ពាក្យស្នើសុំធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រនៅចន្លោះជុំនៃការកំណត់អត្តសញ្ញាណ កម្មគ្រួសារក្រីក្រ។ យន្តការអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រតាមការស្នើសុំ កំពុងអនុវត្ត សកល្យងចាប់ផ្តើមនៅចុងឆ្នាំ២០១៧។

សមិទ្ធផលដែលសម្រេចបាន

- **អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ បានគ្របដណ្តប់នៅទូទាំងប្រទេស៖** គិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៣ កូមិទីជនបទទាំងអស់ត្រូវបានគ្របដណ្តប់ ហើយ នៅឆ្នាំ២០១៩ នឹងគ្របដណ្តប់ទាំងកូមិទីជនបទទាំងកូមិទីប្រជុំជន។
- **អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ ត្រូវបានផ្តល់ថវិកាទាំងស្រុងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទាំងអស់ដែលទាក់ទងទៅនឹងការអនុវត្តនៅ ជនបទ។** ការងារនេះត្រូវបានសម្រេចដោយកិច្ចព្រមព្រៀងដំបូងរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងក្រសួងសហប្រតិបត្តិការនិងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសហព័ន្ធអាល្លឺម៉ង់ និងក្រសួងការបរទេស និងពាណិជ្ជកម្មអូស្ត្រាលី (DFAT) តាមរយៈកិច្ចសន្យាដែល ផ្ទេរការទទួលខុសត្រូវផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាបណ្តើរៗដល់ក្រសួងផែនការ។
- **អត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ ទទួលបានទំនុកចិត្ត និងតំណាងឲ្យទស្សនៈរបស់ សហគមន៍អំពីភាពក្រីក្រ។** ក្នុងមួយឆ្នាំ អ្នកកូមិប្រហែល ១,៦លាននាក់ ចូលរួមក្នុងការជ្រើសរើសក្រុមតំណាងកូមិ (VRG) របស់ខ្លួន ហើយ ៣៥.០០០ នាក់ ចូលរួមដោយផ្ទាល់ក្នុងដំណើរការអនុវត្តអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ។ ដូចប្រធានក្រុមប្រឹក្សាឃុំម្នាក់និយាយថា "យើងមិនចង់ឱ្យអ្នកក្រៅចូលមកប្រាប់យើង ថានរណាក្រីក្រនោះទេ។ យើងស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក" ។
- **រាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូផ្តល់តម្លៃដល់ទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ សម្រាប់ការធ្វើផែនការ និងការកំណត់គោលដៅនៃកម្មវិធី៖** ដៃគូកាន់តែច្រើនកំពុងប្រើប្រាស់ ទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ សម្រាប់ការកំណត់គោលដៅដែលកើនឡើងពី ៤២គម្រោងក្នុងឆ្នាំ២០១២ ដល់ ១៣៦គម្រោងនៅឆ្នាំ ២០១៥ ឬ ៦៣%នៃកម្ម វិធីអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ **ឯកឧត្តម នាយចន ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ** ចាត់ទុកថានេះគឺជាការស្តុកស្តុកមួយនៃភាព ជោគជ័យរបស់កម្មវិធីអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ៖ " នៅពេលដែលដៃគូកាន់តែ ច្រើនប្រើប្រាស់ទិន្នន័យគ្រួសារក្រីក្រ សម្រាប់ការកំណត់គោលដៅរបស់ពួកគេ អន្តរាគមន៍កាន់តែច្រើននឹងទៅដល់អ្នកដែលត្រូវការអន្តរាគមន៍ទាំងនោះ" ។

បោះផ្សាយដោយ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
 ការិយាល័យដែលបានចុះបញ្ជី Bonn and Eschborn, អាល្លឺម៉ង់
 GIZ Office Cambodia
 No.17, Street 306, BKK 1, Phnom Penh
 T +855 23 22 07 40
 F +855 23 22 07 40
 www.giz.de/cambodia
 អ្នកនិពន្ធ Emily deRiel
 កាលបរិច្ឆេទធ្វើ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ2017
 GIZ ទទួលខុសត្រូវលើខ្លឹមសារនៃការបោះពុម្ពផ្សាយនេះ .

ក្នុងនាម ក្រសួងសហប្រតិបត្តិការសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍សហព័ន្ធ (BMZ)
 Division ផ្នែកសុខភាព ប្រជាជន និងការគាំពារសង្គម
 អាសយដ្ឋាននៃការិយាល័យរបស់ BMZ
 BMZ Bonn
 Dahlmannstraße 4
 53113 Bonn, Germany
 T +49 228 995 35-0
 F +49 228 995 35-3500
 poststelle@bmz.bund.de
 www.bmz.de
 BMZ Berlin
 Stresemannstraße 94
 10963 Berlin, Germany
 T +49 30 18 535 - 0
 F +49 30 18 535 - 2501